

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक टीडीएम २०१०/५/प्र.क्र. २७७/पर्यटन,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक:- २० सप्टेंबर, २०११

वाचा:- शासन निर्णय नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२, क्रमांक नाविका-२००९/प्र.क्र.१२/ का.१४२०,
दिनांक २७ ऑगस्ट, २००९.

प्रस्तावना :-

नाशिक जिल्ह्याला ऐतिहासिक व सांस्कृतिक परंपरेची संपन्नता लाभली आहे. या जिल्ह्यात अनेक किल्ले, नद्या तसेच सप्तश्रृंगी, त्र्यंबकेश्वर, राममंदिर यासारखी पौराणिक स्थळे प्रसिध्द आहेत. त्यामुळे या जिल्ह्यात पर्यटन क्षेत्रास मोठा वाव आहे. या जिल्ह्यातील सप्तश्रृंगी, त्र्यंबकेश्वर, कावनाई, इगतपुरी, घाटनदेवी, निवृत्तीनाथ या आणि आणि इतर पर्यटनस्थळांच्या ठिकाणी भाविक व पर्यटकांची गर्दी असते. नाशिक जिल्ह्यात येणाऱ्या पर्यटक व भाविकांना पायाभूत सोयीसुविधा मिळाव्यात या हेतूने पर्यटनस्थळांचा नियोजनबद्ध रितीने विकास करण्यासाठी नाशिक जिल्ह्यामध्ये पर्यटन विकास प्राधिकरण स्थापन करण्याचा प्रस्ताव व सविस्तर आराखडा जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्या दिनांक १०/५/२०११ च्या पत्रान्वये सादर केला आहे.

शासन निर्णय :-

नाशिक जिल्ह्यातील धार्मिक व ऐतिहासिकदृष्ट्या पर्यटनस्थळांचे महत्त्व लक्षात घेऊन तेथील विकास कामांना मंजुरी देणे व त्यांचे संनियंत्रण करून कामे पूर्ण करणे याकरीता नाशिक जिल्ह्यामध्ये पर्यटन विकास प्राधिकरण स्थापन करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते. याअनुषंगाने नाशिक जिल्ह्यातील पर्यटनस्थळांच्या नियोजनबद्ध विकासासाठी विविध पर्यटन विकासकामांना मंजुरी देणे, कामांचे संनियंत्रण व पूर्तता करणे यासाठी त्र्यंबकेश्वर, सप्तश्रृंगी गड व इतर पर्यटनस्थळे विकास प्राधिकरण स्थापन करण्यास शासन या आदेशानुसार मंजुरी देत आहे. या प्राधिकरणाच्या संरचनेत खालीलप्रमाणे प्राधिकरण समिती असेल. प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अधिकारी / पदाधिकारी	हुद्दा
१	पालकमंत्री, नाशिक जिल्हा	अध्यक्ष
२	जिल्हाधिकारी, नाशिक	उपाध्यक्ष
३	अध्यक्ष, जिल्हा परिषद, नाशिक	सदस्य
४	पालकमंत्री यांनी शिफारस केलेले एक खासदार	सदस्य
५	पालकमंत्री यांनी शिफारस केलेले एक आमदार	सदस्य
६	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नाशिक	सदस्य
७	आयुक्त, महानगर पालिका, नाशिक	सदस्य
८	अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नाशिक	सदस्य
९	अधिक्षक अभियंता तथा प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, नाशिक	सदस्य
१०	संबंधित उपवनसंरक्षक, वन विभाग, नाशिक	सदस्य
११	प्रादेशिक व्यवस्थापक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, नाशिक	सदस्य
१२	पर्यटनाच्या दृष्टीने विकास करावयाच्या ट्रस्टचे दोन प्रतिनिधी	अशासकीय सदस्य
१३	जिल्हा नियोजन अधिकारी, नाशिक	सदस्य सचिव

२. पर्यटन विकास प्राधिकरण स्थापन केल्यास प्राधिकरण पर्यटनस्थळांच्या विकासासाठी कार्यान्वयीन यंत्रणेमार्फत होणाऱ्या कामांचे सनियंत्रण करेल व या कामांची अंमलबजावणी व देखरेख याकरीता कार्यरत राहिल. याअनुषंगाने त्र्यंबकेश्वर, सप्तशृंगीगड व इतर पर्यटनस्थळे विकास प्राधिकरणाची कार्यक्षमता व कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे आहे.

कार्यक्षमता

- अ. नाशिक जिल्ह्यातील विविध पर्यटनस्थळांचा विकास आराखडा तयार करणे व त्यास शासनाची मान्यता घेणे
- ब. नाशिक जिल्ह्यातील विविध विकास कामांची अंमलबजावणी करणे. त्यासाठी संबंधित शासकीय / निमशासकीय कार्यान्वयीन यंत्रणेकडून संबंधित कामांचे सविस्तर आराखडे व अंदाजपत्रके तयार करून घेणे व त्यास प्रशासकीय मान्यता देणे.
- क. प्रशासकीय मंजूरी दिलेल्या कामांकरिता संबंधित शासकीय / निमशासकीय कार्यान्वयीन यंत्रणेमार्फत निविदा बोलाविणे व निविदा प्रस्तावांची छाननी करून निविदा मंजूर करणे.
- ड. नाशिक जिल्ह्यातील पर्यटनविषयक कामांवर सनियंत्रण ठेवणे व कामे गुणवत्तापूर्वक व वेळेवर पूर्ण होण्याबाबत दक्षता घेणे.
- ई. पर्यटन विषयक विकासकामाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे, कामे पूर्णत्वाचा दाखला इ. कागदपत्रे महालेखापाल कार्यालय व शासन यांना सादर करण्याची कार्यवाही संबंधित कार्यान्वयित यंत्रणेमार्फत होण्यासाठी सनियंत्रण करणे.

६. प्राधिकरणाची कार्यपद्धती

१) नाशिक जिल्ह्यातील पर्यटनविषयक कामांचा विकास आराखडा तयार करून विकासकामे करणे हे त्र्यंबकेश्वर, सप्तशृंगी गड व इतर पर्यटनस्थळे विकास प्राधिकरणाच्या कामाचे मुख्य कार्यक्षेत्र राहिल.

२) या विकास कामांच्या अंमलबजावणीसाठी जिल्हाधिकारी तथा उपाध्यक्ष, त्र्यंबकेश्वर, सप्तशृंगी गड व इतर पर्यटनस्थळे विकास प्राधिकरण यांच्या नावे एक स्वतंत्र खाते कोषागारांतर्गत पी.एल.ए. स्वरूपात उघडण्यात यावे. सदरचे खाते जिल्हाधिकारी यांच्या स्वाक्षरीने वापरण्यात यावे. शासनमार्फत वितरीत करण्यात येणारा निधी जिल्हाधिकारी, नाशिक यांना वितरीत करण्यात येईल.

३) पर्यटन विषयक वेगवेगळ्या विकासकामांची अंमलबजावणी करण्याकरीता कामाच्या स्वरूपानुसार विविध शासकीय / निमशासकीय कार्यान्वयीन यंत्रणांची नियुक्ती प्राधिकरणमार्फत करण्यात येईल व त्यांच्याकडून संबंधित कामांचे सविस्तर आराखडे, अंदाजपत्रके तयार करून घेईल.

४) संबंधित शासकीय / निमशासकीय कार्यालय कामांचे सविस्तर नकाशे/आराखडे व अंदाजपत्रके यांची छाननी करून या अंदाजपत्रकांना संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याची तांत्रिक मान्यता घेईल व या कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे काम प्राधिकरणमार्फत करण्यात येईल.

५) प्राधिकरणाने कामनिहाय अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर संबंधित शासकीय / निमशासकीय कार्यालयाकडून निविदा मागविण्याची व प्राधिकरणास सादर करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल. निविदा प्राप्त झाल्यानंतर विहीत कार्यपद्धतीद्वारे छाननी करून योग्य निविदाधारकाची शिफारस प्राधिकरणमार्फत करण्यात येईल व त्यांच्या शिफारशीनुसार जिल्हाधिकारी कार्यान्वयीन यंत्रणेस प्रशासकीय मंजूरी आदेश तसेच अनुदान / निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही करतील.

६) प्राधिकरण विकास कामांवर सनियंत्रण ठेवील व कामे गुणवत्तापूर्वक वेळेवर होण्यासाठी दक्षता घेईल.

७) संबंधित शासकीय / निमशासकीय कार्यान्वयीन यंत्रणेकडून कामाची भौतिक प्रगती, खर्चाचा तपशील इत्यादीवबाबतचा आढावा घेणे व त्यानुसार शासनास अहवाल सादर करणे तसेच उपयोगिता प्रमाणपत्रे व कामे

पूर्णत्वाचा दाखला महालेखापालास सादर करुन त्याची प्रत शासनास सादर करणे ही कार्यवाही संबंधित शासकीय/ निमशासकीय कार्यान्वयीन यंत्रणेने केली आहे याबाबतचे संनियंत्रण प्राधिकरणामार्फत करण्यात येईल.

८) विकासकामे पूर्ण झाल्यानंतर ती मूळ शासकीय / निमशासकीय यंत्रणेकडे (उदा. नगरपालिका, पोलीस विभाग, पाणीपुरवठा विभाग / महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मंदिर ट्रस्ट, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र राज्य विकास वितरण कंपनी, आरोग्य विभाग इत्यादी प्राधिकरण हस्तांतरीत करील. तसेच नाशिक पर्यटन विकास आराखड्याची सर्व कामे पूर्ण झाल्यानंतर भविष्यातील त्यांची देखभाल दुरुस्ती करणेची जबाबदार त्या-त्या संबंधीत यंत्रणेवर राहिल.

९) प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर कोणत्याही प्रकारची नवीन पदे निर्माण करण्यात येणार नाहीत. लेखाविषयक कामासाठी शासकीय / निमशासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवा शासन मान्यतेने अर्धवेळ/अंशकालीन तत्वावर अधिग्रहीत करण्याचे अधिकार प्राधिकरणास राहतील. प्राधिकरणासाठी जिल्हाधिकारी, नाशिक जागा उपलब्ध करुन देतील.

१०) प्राधिकरणावरील अशासकीय सदस्यांची / सेवाभावी संस्थांवरील प्रतिनिधींची नियुक्तीचे आदेश निर्गमित करण्याची कार्यवाही जिल्हाधिकारी, नाशिक यांच्यामार्फत करण्यात येईल. ही नियुक्ती तीन वर्षासाठी राहिल. तीन वर्षे पूर्ण झाल्यावर सदस्यत्व आपोआप रद्द होईल.

११) प्रस्तुत प्राधिकरणास कोणत्याही वेळी विसर्जित करण्याचा अंतिम अधिकार शासनास राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने ,

(राजीव निवतकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई .
- २) मा. उपमुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. मंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. राज्यमंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र -१, मुंबई
- ६) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र -२, नागपूर,
- ७) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई / जिल्हा कोषागार अधिकारी, नाशिक
- ८) विभागीय आयुक्त, नाशिक
- ९) प्रधान सचिव, विभाग, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) प्रधान सचिव , नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, (पर्यटन), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग ,
- १२) जिल्हाधिकारी, नाशिक,
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई
- १४) आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
- १५) सर्व प्राधिकरणाचे सदस्य
- १६) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई १८) निवडनस्ती, पर्यटन